

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนกลับ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้กระบวนการกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยมีขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ Kemmis and Mc Taggart (Kemmis and Mc Taggart. อ้างถึงในองอาจ นัยพัฒน์. 2553 : 301 – 303) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน (Planning)

1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้แก่ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการรายงาน ประเมินตนเองของโรงเรียนปีการศึกษา 2557 รายงานการประชุมภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

1.2 สัมภาษณ์ครูกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและความต้องการในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยใช้แบบสัมภาษณ์

1.3 ประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัยระหว่างเดือนมีนาคม 2558 เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ร่วมวิจัยถึงบทบาทหน้าที่ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในการทำงานร่วมกันตามแนวทาง และกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาศักยภาพครูในการทำในชั้นเรียน โดยร่วมกันปรึกษาหารือร่วมกันกำหนดแผน และหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

2. ขั้นปฏิบัติการ (Action)

ได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต23ในวงรอบที่ 1 คือ

2.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ณ ห้องประชุม ดาวกระจายโรงเรียนโพธิ์แสนวิทยาระหว่างวันที่ 26-27 มีนาคม 2558 เวลา 8.00 – 16.30 น. วิทยากรมาให้ความรู้ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สกลนคร

2.2 การพัฒนาตนเองของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยระหว่างปฏิบัติการดำเนินงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จำนวน 16 คน ลงมือปฏิบัติการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแผนปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน ตั้งแต่ วันที่ 15 มีนาคมถึงวันที่ 27 กรกฎาคม 2558

2.3 การนิเทศภายใน ดำเนินการนิเทศภายในเพื่อติดตามความก้าวหน้าระหว่างปฏิบัติการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนในระหว่างวันที่ 20 พฤษภาคม 2558 ถึง วันที่ 10 มิถุนายน 2558

ส่วนในวงรอบที่ 2 ใช้แนวทางเดียว คือ การดำเนินการนิเทศภายในของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยบางส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขซึ่งได้ความเห็นชอบจากการประชุมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2558 ระหว่างเวลา 14.40 – 16.00 น. ณ ห้องประชุม โรงเรียนโพธิแสนวิทยา โดยดำเนินการนิเทศในวงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 13 กรกฎาคม 2558 ถึงวันที่ 27 กรกฎาคม 2558

3. การสังเกตการณ์ (Observation)

3.1 การสังเกต ขณะที่มีการประชุมเชิงปฏิบัติการในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยใช้แบบสังเกต

3.2 ติดตามผลกิจกรรมการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนในระหว่างการนิเทศภายในโรงเรียนโดยกลุ่มผู้นิเทศ

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในระหว่างการปฏิบัติการวิจัย

4. การสะท้อนกลับ (Reflection)

4.1 ดำเนินการประเมินผลการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนถ้าพบส่วนดีก็ดำเนินการต่อไป ถ้ายังไม่เกิดการพัฒนาหรือพัฒนาแต่ยังไม่เป็นที่พอใจก็นำข้อมูลปัญหาอุปสรรคไปใช้วางแผนแก้ปัญหาตามขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการ ใน 4 ขั้นตอน ในวงรอบต่อไป

4.2 สรุปและรายงานผลการดำเนินงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน ของครู

โรงเรียนโพธิแสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

สภาพการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน แบ่งออกเป็นดังนี้

1) ด้านปัจจัยเกี่ยวกับปัญหาของครูผู้สอนในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน พบว่า ครูส่วนมากเคยผ่านการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนมาก่อนแต่ขาดการลงมือทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมถึงการนิเทศติดตามจากฝ่ายบริหารที่ยังขาดการประเมินติดตามอย่างต่อเนื่อง รวมถึงครูมีภาระงานอื่นมาก จึงไม่ค่อยมีเวลาลงมือทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างแท้จริง ขาดงบประมาณสนับสนุนในการทำวิจัย

2) ด้านปัจจัยเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่าครูส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนระดับปานกลาง แต่ขาดการลงมือปฏิบัติอย่างแท้จริง มีภาระงานมากมาย ขาดทักษะการสืบค้นการสร้างนวัตกรรมและวิธีการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

3) ด้านปัจจัยเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า ในทุกสิ้นปีการศึกษาครูต้องนำเสนองานวิจัยในชั้นเรียนต่อที่ประชุมยังไม่เต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ การจัดอบรมให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับการทำวิจัยยังไม่มี ผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้พร้อมทั้งสื่อเอกสารที่เกี่ยวข้องยังไม่มี ตัวอย่างของการทำวิจัยการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ การศึกษาดูงานนอกสถานที่เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

ปัญหาการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน แบ่งออกเป็นดังนี้

1) ด้านปัจจัยเกี่ยวกับครูผู้สอนในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน พบว่าโดยรวมแล้วครูส่วนใหญ่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนมากบ้างแล้ว การนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนยังไม่ชัดเจนงบประมาณในการสนับสนุนการวิจัยมีไม่เพียงพอ มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการวิจัยน้อย มีประสบการณ์ด้านการวิจัยและเวลาที่ใช้ในการวิจัยมีน้อย รวมถึงการลงมือปฏิบัติไม่เต็มที่และขาดการต่อเนื่อง

2) ด้านปัจจัยเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนระดับปานกลาง

แต่ไม่ให้ความสำคัญและตระหนักเท่าที่ควร ครูมีภาระงานเยอะ ขาดงบประมาณสนับสนุน
ขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

3) ด้านปัจจัยเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองในการทำวิจัยในชั้นเรียนของ
ครูพบว่า ครูให้ความสำคัญน้อยในการจัดทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ทางโรงเรียนขาด
การจัดหางบประมาณสนับสนุน การติดตามรายงานการทำวิจัยปฏิบัติการอย่างจริงจังและ
ต่อเนื่องทุกๆ ปีการศึกษา การสร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นให้ครูลงมือปฏิบัติการเกี่ยวกับ
การทำวิจัยในชั้นเรียน

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียน โพธิ์แสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

การพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ในครั้งนี้
ประกอบด้วย

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการทำ
วิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 23 ซึ่งมีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การพัฒนานวัตกรรมหรือวิธีแก้ปัญหา การฝึกปฏิบัติการ
เขียนโครงการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และการเขียนรายงานการวิจัย

2.2 การปฏิบัติการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนดำเนินการหลังจากการ
ประชุมเชิงปฏิบัติการแล้ว เนื้อหาสาระที่ใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการมีความเข้าใจง่าย
วิทยากรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องการวิจัย ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยเกิด
ความรู้ความสามารถเพิ่มมากขึ้น เกิดทักษะในการทำวิจัยและได้ลงมือปฏิบัติการวิจัย
ในชั้นเรียน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดหัวข้อวิจัยคนละ 1 เรื่อง และได้ดำเนินการเขียนเค้า
โครงการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน พร้อมทั้งลงมือปฏิบัติการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

2.3 การนิเทศภายใน เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพ
ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา โดยให้คำแนะนำ ปรึกษา โดยกลุ่ม
ผู้นิเทศ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย พบว่า เป็นแนวทางที่ดีและ
เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยใช้การนิเทศภายในทั้งวงรอบที่ 1
และวงรอบที่ 2 ดังนี้

ครั้งที่ 1 เป็นการสังเกตและนิเทศเกี่ยวกับ การประเมินรายงานการ
เขียนวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้งหมดเกี่ยวกับซึ่งประกอบด้วย การสำรวจปัญหา

การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม การนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ และการสรุปผล

ครั้งที่ 2 เป็นการสังเกตและนิเทศของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยบางส่วนที่ต้องดำเนินการเพิ่มเติม เกี่ยวกับการประเมินการเขียนรายงานการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

หลังจากที่มีการนิเทศภายในครบ 2 ครั้ง กลุ่มผู้ร่วมวิจัยส่งรายงานการวิจัยให้กลุ่มผู้นิเทศเพื่อทำการวิเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ประเมินผลการพัฒนา สรุปและรายงานผลการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็น ร่วมกัน การอภิปรายหาข้อสรุปร่วมกัน

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียน

โพธิ์แสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน ในครั้งนี้ พบว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน ประสบผลสำเร็จบรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้ โดยครูผู้ร่วมวิจัย จำนวน 16 คน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการเพิ่มมากขึ้น มีความกระตือรือร้นในการดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างดี มีทักษะกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างจริงจัง และสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้คนละ 1 เรื่อง สำหรับการปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีข้อบกพร่องนั้น พบว่า ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการกระตุ้นและให้ความสำคัญต่อการวิจัยปฏิบัติการ ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่ครูต้องให้ความสำคัญ

สรุปผลการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 23 ด้วยการประชุมเชิงปฏิบัติการการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการนิเทศภายใน เพื่อติดตามผลการดำเนินงาน สรุปได้ว่า การวิจัยปฏิบัติการในครั้งนี้สามารถพัฒนากลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 16 คน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เกิดทักษะ สามารถทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนแบบเป็นทางการได้ และได้งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คนละ 1 เรื่องมีผลงานการวิจัยในชั้นเรียนเป็นของตนเอง รวมทั้งสามารถนำความรู้ไปพัฒนาให้กับผู้ที่สนใจด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปรากฏว่าได้มีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องหลายๆ ฝ่าย คือ ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ครู ผู้บริหาร และวิทยากร ทำให้การวิจัยดำเนินไปด้วยดี มีการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

โรงเรียนโพธิ์แสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า

1.1 สภาพการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนพบว่า ครูเคยผ่านการอบรมมาบ้างบางส่วน แต่ยังขาดทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียนและมีเวลาน้อยเนื่องจากมีงานที่รับผิดชอบมาก คิดว่าเป็นเรื่องยุ่งยากและไม่สนใจในการทำวิจัย ขาดความมั่นใจที่จะลงมือทำ ขาดการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน การให้ความช่วยเหลือครูด้านการวิจัย และการจัดหาเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีน้อย เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีน้อย ขาดการประสานงานกับบุคคล ชุมชน องค์กรและสถาบันต่างๆ ในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนขาดแหล่งศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาภรณ์ จันทร์ธ (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาคำวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนหนองทุ่มวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 พบว่า การพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนจำเป็นต้องดำเนินการเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสภาพของครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการทำวิจัยในชั้นเรียนค่อนข้างน้อย ซึ่งปัญหาเกิดจากครูยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเพียงพอ ไม่สามารถดำเนินการตามกระบวนการวิจัยให้ครบตามขั้นตอน ตลอดจนไม่สามารถวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาที่แท้จริงของผู้เรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชัย มะธุเสน (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาคำพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนประชาพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่าสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนประชาพัฒนาในปัจจุบันไม่ได้นำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน แม้ครูบางคนเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัย

ในชั้นเรียนมาบ้าง แต่เป็นเพียงการได้รับฟังคำบรรยายและไม่ได้ลงมือทำการปฏิบัติ
อย่างจริงจัง ส่งผลให้ครูทำการวิจัยไม่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน

1.2 ปัญหาการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนพบว่าครูส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนน้อย การนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนยังไม่ชัดเจน งบประมาณในการสนับสนุนการวิจัยมีไม่เพียงพอ มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการวิจัยน้อย มีประสบการณ์ด้านการวิจัย และเวลาที่ใช้ในการวิจัยมีน้อยผู้บริหารมีการส่งเสริมและกระตุ้นให้ครูปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยไม่สม่ำเสมอ ขาดการติดตามอย่างต่อเนื่องจากฝ่ายบริหาร รวมถึงครูมีภาระงานอื่นมาก จึงไม่ค่อยมีเวลาลงมือทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณรัตน์ คุณคำตา (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ปัญหาของครู คือ มีภาระงานสอนมาก อีกทั้งยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง ครูบางคนไม่มีรายงานการวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรวัต สวัสดิ์ (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โรงเรียนอุดมพัฒนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่าปัญหาคือ ครูมีการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนแต่มีเวลาน้อยเนื่องจากมีงานที่รับผิดชอบมาก การรายงานการวิจัยปฏิบัติการชั้นเรียน ส่วนใหญ่มีรูปแบบไม่เป็นทางการ เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องมีน้อย ครูส่วนใหญ่ยังไม่ชัดเจนเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติการในชั้นเรียน งบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุนการวิจัยและความเชื่อมั่นในการปฏิบัติการให้ประสบผลสำเร็จมีน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดมพร ทองคำ (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนสองดาววิทยาคม พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ปัญหาการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากต้องใช้เวลาามาก และขาดผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของงานวิจัย

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โรงเรียนโพธิแสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ประกอบด้วย

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งมีขอบเขต เนื้อหาเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การพัฒนานวัตกรรมหรือวิธีแก้ปัญหา การฝึกปฏิบัติการเขียนโครงร่างการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล และการเขียนรายงานการวิจัยซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและเป็นส่วนหนึ่งของตัวบ่งชี้คุณภาพของครูตามมาตรา 30 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 ที่ระบุว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” สอดคล้องกับงานวิจัยของ คุณัญญา รักชุมชน (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านแพ่งพิทยาคม พบว่า แนวทางการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนให้ครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในการทำวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการ โดยมีวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นผู้อบรมให้ความรู้ ผู้ร่วมวิจัยได้ลงมือปฏิบัติจริงในแต่ละขั้นตอนในการวิจัยในชั้นเรียนภายหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการสิ้นสุดลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกสวาที จ้างวงศ์ลา (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การปฏิบัติการในชั้นเรียนและการนิเทศ

2.2 การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ดำเนินการหลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการแล้ว ผู้ร่วมวิจัยได้ลงมือปฏิบัติการวิจัย ในขั้นนี้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดหัวข้อวิจัยคนละ 1 เรื่อง และได้ดำเนินการเขียนเค้าโครงการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน พร้อมทั้งลงมือปฏิบัติการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งจะเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของภณิตา เจริญวัน (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง พบว่า การพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ ส่งผลให้ครูกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้น ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พิจารณาจากการประเมินคุณภาพงานวิจัยในชั้นเรียนของครู กลุ่มเป้าหมายมีเจตคติที่ดีขึ้น ต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดมพร ทองคำ (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนสองดาววิทยาคม พบว่า ในวงรอบที่ 1 ผู้ร่วมวิจัยสามารถวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับ ผู้เรียนรายบุคคล และหาแนวทางแก้ปัญหาได้ โดยการจัดทำสื่อการเรียนการสอน ชุดการ สอน แบบฝึกเสริมทักษะการพัฒนาแผนการสอน การใช้วิธีการสอนแบบต่างๆ สามารถ พัฒนานวัตกรรมการสอน มีการทดลองใช้นวัตกรรมกับนักเรียนและบันทึกผลเป็นระยะๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา ธาบุตร (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาศึกษาการพัฒนา ครูกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้นก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 40.60) หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการอยู่ในระดับดีมาก (ร้อยละ 86.67) การเขียน รายงานการวิจัยในชั้นเรียนในวงรอบที่ 1 ผู้ร่วมวิจัยผ่านการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 11 คน และพัฒนาเพิ่มในวงรอบที่ 2 ในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล การสร้างเครื่องมือ และสรุปผล สอดคล้องกับ Cambell (2005, Abstract) ได้ทำการศึกษาศึกษาการเปลี่ยนรูปแบบ การจัดการศึกษาสำหรับครูโดยเน้นให้ความช่วยเหลือครู ในการพัฒนาทักษะด้านการวิจัย การฝึกอบรมและการพัฒนาหลักทฤษฎีเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ในการสร้างองค์ ความรู้เกี่ยวกับการสอน การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูสามารถช่วยให้ครูเข้าใจเหตุการณ์ที่ เป็นอยู่ในชั้นเรียนที่ตนเองรับผิดชอบ ช่วยให้พัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านวิชาชีพ

2.3 การนิเทศภายใน เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนา ให้

คำแนะนำ ปรีกษา โดยกลุ่มผู้นิเทศ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยการ นิเทศของกลุ่มผู้นิเทศในครั้งนี้ เป็นการสังเกตและนิเทศเกี่ยวกับการเขียนรายงานการวิจัย การประเมินรายงานการวิจัยของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เพื่อให้ความช่วยเหลือกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ชี้แนะแนวทางในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และเพื่อติดตามผลการพัฒนา สรุปและ รายงานผลการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย สามารถดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้ตรงตามเป้าหมายที่ได้วางไว้สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุตสวาทดี จำวงศ์ลา (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาศึกษาการพัฒนา ศักยภาพ ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูต้องการพัฒนาตนเองให้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ตลอดจนให้มีการนิเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ สามารถดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนได้ การปฏิบัติการในชั้นเรียนและการนิเทศ สอดคล้อง

กับงานวิจัยของ Croasdale (2005, Abstract) ได้ศึกษาทางสังคมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำวิจัยในชั้นเรียนของบุคลากรครู ซึ่งจากการศึกษาปัญหาเบื้องต้นพบการส่งเสริมการทำวิจัยของครู อาจส่งเสริมให้เกิดขึ้นได้ด้วยการสร้างปฏิสัมพันธ์และโครงสร้างทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรครูที่อยู่ในวัฒนธรรมของการสนับสนุนการทำวิจัยจะมีส่วนร่วมในการทำวิจัยมากขึ้น ครูมีส่วนร่วมในการทำวิจัยมากขึ้นเมื่อรับรู้ว่าคุณครูให้การยอมรับผลงานวิจัย ความเป็นสมาชิกในกลุ่มครูกักวิจัยทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนล้วนมีความสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมการวิจัยในชั้นเรียนของครูกักวิจัย นอกจากนี้สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยด้านแรงสนับสนุนจากเพื่อนครูจะช่วยให้มีส่วนร่วมในการทำวิจัยในชั้นเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของPritchett (2007, Abstract) ได้ทำการศึกษาเพื่อสำรวจทัศนคติบุคลากรภายในโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้กลยุทธ์ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นวิธีการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้เวลามากขึ้นในการวางแผนงานด้านการส่งเสริมกลยุทธ์ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นวิธีการวิจัยชั้นเรียน เพิ่มงบประมาณการพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากร

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนโพธิ

แสนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนในครั้งนี้ พบว่า

1) กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น จากร้อยละ 68.13 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 86.67 วิทยากรในการให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนครั้งนี้ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ในการให้ความรู้และลงปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้เป็นอย่างดี จึงทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเกิดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกตุมะณีย์คำจันทร์ (2552, บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่าครูส่วนมากตระหนักและเห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน โดยต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการตนเองในด้านวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และเกิดทักษะในด้านการศึกษาวิจัยในชั้นเรียน และสามารถทำวิจัย 5 บท หรือรูปแบบทางการได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรวัตร์ สวัสดิ์ (2555, บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น จากร้อยละ 48.50 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 76.00

2) กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้ทุกคนๆ ละ 1 เรื่อง รวม 16 เรื่องมีคุณภาพงานวิจัยอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในการทำวิจัยครั้งนี้ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันดำเนินการวิจัย 2 วงรอบ โดยวงรอบที่ 2 ได้มีการนิเทศภายในเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมวิจัย จำนวน 11 คน ที่ยังทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอยู่ในระดับพอใช้ โดยผู้ดำเนินการนิเทศได้ให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล และในกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเองก็ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงเกิดความเข้าใจและความชัดเจนในกระบวนการต่างๆ มากขึ้นจนผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยของผู้ร่วมวิจัยทุกคนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณรัตน์ คุณคำตา (2554, บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า ครูกลุ่มเป้าหมายทั้ง 8 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เกิดทักษะ สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนแบบเป็นทางการได้ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระต่างๆ ได้ และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน โดยการวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Seybold (2005, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาวิชาชีพสำหรับครูกับการปรับปรุงการเรียนของนักเรียน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อตรวจสอบหลักฐานการประเมินผู้สอน จากการเรียนรู้ของนักเรียนและการปฏิบัติข้อตกลงในการสอนของครู พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถนำการปฏิบัติการสอนไปใช้ซึ่งทำให้ครูรู้จักนักเรียนของตนได้ดีขึ้น ใช้ในการประเมินการเรียนของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และดำเนินการปรับเปลี่ยนการสอนที่ตรงประเด็นกับห้องเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและแสดงออกซึ่งความมั่นใจที่เพิ่มขึ้นในด้านความสามารถที่จะแยกแยะการสอนและการประเมินสำหรับนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน และครูที่มีรูปแบบการพัฒนาวิชาชีพเหล่านี้ไม่ว่าครูใหม่หรือครูที่มีประสบการณ์มักจะมีควมลึกซึ้งในระดับการปฏิบัติเชิงสะท้อนที่อาศัยหลักฐานยืนยันเป็นฐานและขยายความเข้าใจของตนเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญและส่งเสริมพัฒนาครูในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอย่างจริงจัง โดยนำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่ง

ของกลยุทธ์ของโรงเรียน มีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยใช้รูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายในเพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานจากผู้เชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ จัดสรรงบประมาณหรือรางวัล เพื่อสนับสนุนการให้กับครูผู้ดำเนินการทำวิจัย

1.2 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลการวิจัยและให้ความรู้เกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างจริงจัง ควรประกาศยกย่อง ให้รางวัลสำหรับผู้ที่มีความดีเด่น ในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยได้มีกำลังใจในการปฏิบัติงาน และปรับปรุงงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนได้ ทั้งนี้ควรส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยเพื่อใช้ในการขอเลื่อนวิทยฐานะให้เพิ่มมากขึ้น

1.3 โรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน หรือจัดประชุมนำเสนอเกี่ยวกับงานวิจัยของครูผู้สอน ในการจัดนิทรรศการงานวิชาการ ทั้งผลงานนักเรียนและครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดหาเอกสาร ตำราที่เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การแก้ไขปรับปรุงคอมพิวเตอร์ให้สามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ดี เพื่อให้ครูได้ศึกษา ค้นคว้า จะเป็นการกระตุ้นให้ครูทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามกลุ่มเป้าหมายในครั้งนี้อย่างสม่ำเสมอ เมื่อมีการพัฒนาด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนแล้ว ควรนำความรู้ที่ได้รับทำการวิจัยเพื่อพัฒนา หรือแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

2.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยการใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาให้ครูมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น

2.3 ควรให้ครูทุกคน ทุกกลุ่มสาระได้ทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาและแก้ปัญหการจัดการเรียนการสอนต่อไป